

مجله امور دبیران

دردنچی جلد

قوانین ، نظامات و تعلیمات صحیہ بلدیہ

عثمان نوری

شہر اماتی ، ٹیٹ فنیہ ممبئی

شہر اماتی طرفدن طبع ایتدیرلشددر

در سعادت

افسانہ آون اوطبع

۱۳۳۱

مقدمه

مجاهدك اساس پروگرامنك بدایت ترتینده قوانین ، نظامات و تعایات بلدیة نك بر جلدده جمعہ قرار ویرلدیکی زمان معاملات صحیہ به تعلق ایدنلرده اومیانده بولندیریاہ حق ایدی . حال بوکہ بولنردن یالکز امور بلدیہ یه عائد اولانلرک ۷۸۶ صحیفهك بیوک بر جلد تشکیل اتمسی قوانین و نظامات صحیہ نك آریجه نشرینی ایجاب ایتدیرمش و بوجلد شو شکلی آلدقن صوکره تفریقده اصابت ایدلدیکی آکلاشلمشدر .

اسباب معروضدن طولایی آریجه نشرینه مجبورت کوریلن بوجلدك یالکز استانبول بلدیہ سی اطباسنه دکل بالعموم حکومت طیبیلرینه وبالخاصه طشرده کی اطبا ی بلدیہ یه خادم بر اثر اوله بیلمه سی ایچون صحیہ مدیریت عمومیہ سی طرفدن نشر ایدلمش اولان قوانین و نظاماتك ده درجی موافق کورلمشدر .

وهله اولیده زائد کی تلق ایدیله جکی ملحوظ اولان بوقسم قوانین و نظاماتك جمع و تلفیق حکومت و بلدیہ اطباسنك نه درجه لرده ایشنه یارایه جغنی صورت قطعیده تعیین ایدمه مرسمده امانت جایلله صحیہ مدیریتی عین زمانده (استانبول ولایتی صحیہ مدیری) وظائف و مأموریتنی ده حائر وشو اعتبارله صحیہ مدیریت عمومیہ سنك بتون معاملات و نشریاتنه تطبیق افعال و حرکاته مجبور اوله رق بالطبع قوانین و نظامات مذکورده یه ده کسب اطلاع ضرورتنده بولندیفندن و اساساً مدیریت مشارالیه یه عائد قوانین و نظاماتك تطبیق احکامندن استانبول امور صحیہ سنك استثنا ایدلدیکنه دائر بریقده تصادف ایدیله مدیکندن شو طرز ترتیبی اختیار ایدیشمدن طولایی موجب مؤاخذه اولیه جغمی امید ایتمکده یم .

مندرجاتی کاملاً تدقیق و تبعه حاجت قائله دن یالکز فهرسته برکوز کزیدیرمکه آکلاشیله جقدرکه دردنجی جلد ماهیت و شکل اعتباریله ایکنجیدن فرقی دکلدر .

بونده دخی کرک طوغریدن طوغری یه کرک طولایی سیله طبابت بلدیہ یه تعاق و مناسبتی کوریلن کافه قوانین ، نظامات و تعلیمات صحیہ جمع ایدیله رک عین مسئله یه دائر اولانلر برآره یه کتیرلمش و حتی بومیانده طبابت بلدیہ نك مختلف زمانلرده کی صفحات ترقیاتی کوستره جک قوانین و نظامات مفسوخه دخی درج ایدلمشدر .

برده مجله نك برنجی جلدنده امور و معاملات متنوعه بلدیہ نك تاریخیچه سندن مفصلاً بحث ایدلدیکی حاله طبابت بلدیہ نك ادوار مختلفه سندن وبالخاصه مبانی و مؤسسات

صحيه نك احوال تاريخيه سندن بجه مناسبه دوشمه مشدى. ايته اووظيفه نك بوراده ايفاسنه مهمامكن غيرت ايديلهرك : « طبابت عثمانيه نك ادوار تكاملى ، صحيه مديريت عموميه سي ، شهر اماتى صحيه مديريتى ، طبابت بيپطريه بلديه ، تجيرخانهلر ، امراض زهرويه هيئت تفتيشيه سي ، خسته خانهلر ، بيارخانهلر ، دارالعجزه ، مؤسسات خيريه صحيه مديريتى ، عثمانلى هلال احمر جمعيتى ، كې مختلف سرنامه لر آلتنده و نائقه مستند بعض معلومات تاريخيه و مطالعات صحيه ذكر و اتيان قلمشدر . بونلر كچه طبابت نقطه نظرندن برفائده تا ميين ايتزسه ده قوانين و نظامات مندرجه نك توضيحه خدمت ايدم جكي و اطبانك منسوب اولدقلى مبانى و مؤسساتك تاريخچه لرني كوسترديكى جهته زائد دخى عد ايديله منز .

بك او قدر لزوم اولمدينى حالده مقدمه ناميله شوسطرلرى يازمقندن مقصد عاجزانه م: مسلك و اختصاص داخنده اولميه رق محضا درعهده ايدلمش اولان آغير بروظيفه نك حسن ايفاسى و برآن اول اكالى مقصديه يازمق مجبوريتنده بولنديغ امور صحيه دن باحث اشبو جلدك صورت ترتيب و تحريرنده كوريله جك نواقصه ارباب و قوف و اختصاصك نظر مساحه ايله باقسنى رجادن عبارتدر . بولطفك بيدريغ بيوريه جغه اعتماد واردر .

عثمان نوري

تاریخ عثمانی نك بر چوق نقاطی کبی تاریخ طبابتی دخی هنوز ارباب اختصاص طرفندن لایقی وجهه تدبع ایدیلرک نتایجی انظار استفاده یه وضع ایدلمه مشدر .

اطبای اسلامی نك آثار و تراجم احوالندن باحث اولوب (طبقات الاطبا) نامیه موسوم بولنان آثار عربیه آوروپا لسانلرینه ترجمه ایدلدیکی حالده اطبا من میاننده بوکبی شیرلهده مشغول اولمش - بر ایکی استنادن صرف نظر - يك آز ذوات کورلمشدر .

بو خصوصده بزدن دها زیاده مراقفی و قدر شناس اولان آوروپالیرده مجهول قالان طبابت عثمانیه نك ماضیسی جداً محتاج تدقیقدر . یالکز غربی مشق تدبع و تقلید اتخاذایدن اطبای حاضره طبابت اسلامیه وبالخاصه عثمانیه یی غربیلیر درجه سنده اولسون تدقیقه رغبت ایتماشلردر .

کرچه اطبای قدیمه عثمانیه ده اولکی اطبای اسلامی نك آثارینی ترجمه و قسماً توسیع ایتمکدن بشقه طب عتیقه بر یکیک کوستره مدکری آکلاشیاور بوندن طولایی ایچلرنده فرضا بر ابن سینا تشمه مش اولدینی کوریلور ایسه ده آتیده اسملری ذکر ایدیلر مثللو صنعتده و مسلکنده ماهر اولانلرده نادر دکدر . بناء علیه بو نقطه لرک کشف و ظاهره اخرجانی اطبای مقتدره عثمانیه نك دوش همت و غیرت لرینه ترک ایله شیمیدیک طبابت قدیمه مزک ادوار تکاملی حفته دسترس اولدیغیم بر قسم معلوماتی درج ایله اکتفا ایدیورم .

مقصد بر تاریخ طبابت یازمق اولدیغندن بوکا مخالفت مسلك و فقدان اقتدار حسیله امکان دخی بولمدیغندن آنجق بوجلدده جمع اولنان قوانین و نظامات حیه نك نه کبی احتیاجات و الجآت طولایسیله تنظیم و نشر ایداش اولدینی حفته بر فکر و یره بیلیمک ایچون اقتضایدن معلومات تاریخیه بر طاقم اقسامه آریله رق ایجاب ایدن محللر درج اولمشدر . اولاً ، شوراسی شهسزدرکه بزده مکتب طیب شاهانه نك تأسسندن اول دخی منتظم وزمانه کوره مترقی بر طبابت عثمانیه وار ایدی . چونکه بوندن عصر لرحه اول آوروپا عالم سیاسیسنده قوی الشکیمه بر حکومت معظمه حالده بولنان و منتظم اردولری ، ترقیات عسکریه سی ایله بتون آوروپایی قوت و شوکته تقدیر خوان ایابن عثمانیلرک صحائف تاریخ عالمده نقش نکین کبی زینت طراز قوت و سطوت اولان محاربات متعدد لرنده و ازضک اوچ قطعۀ فسیح سنه یا بیلان ممالکده نه قدر اطبا یه محتاج اوله جق لری دوشونولورسه عثمانلی طبابتک متین و امین بر باشلانغی ، اولدنجه مظهر ترقی اولمش ادوار اولیه سی بولدیغی شهسزدر و ارسته عد ایدیلیر . یالکز شوراسی شایان دقدرکه اوزمان يك زیاده ترقی ایدن جراحلق اولوب اردوی هایون امراسندن بر چوقلری ده هم جراحلق و هم ده

وظیفهٔ عسکریه ایله اوغراشه گلش اولدقلرندن شتون طیبه وقایع عسکریه آراسنه قاریشمش وصحائف تاریخییه بو یولده پک جزئی معلومات کچیرلشددر .

مشهور جراح قاسم پاشا ، استانبولده قوصقوجه بر محله نك نامنه نسبتی حالا پایدار اولان جراح پاشا وسائر برچوق اطبای مقتدره هپ او دورده پرورشیاپ کمال اولمش و اومقتدر عسکر طبیبیرینک هان هپسی ده مدارس طیبه عثمانیه ده تحصیل کورمشلرددر .

ایلك دفعه اوله رق رسماً هجرت نبویه نك ۹۵۷ نجی سنه سندن جتمکان قانونی سلطان سایمان خان حضرتلری ، نام علویت انساملرینه اضافته شهرتکیر اولان جامعک جوارنده برمدرسه طیبه ویاننده بر دارالعقایر انشا وکشاد بیوره رق مدرسه یی برسریریات طیبه مکتبی حاله افراغ بیورمشلرددر . بومدرسه ده ۱۱۳۲ سنه سنده مشهور رئیس الاطبا عمر افدینک تدریساتده بولندیغی کتب توارینجده متیددر .

استانبولده بومدرسه دن باشقه آیریجه برقاچ مدارس طیبه دها واردی . رئیس الاطبا اولان ذوات بو مدرسه نك ده مدرسی ، رئیس دروسی اولورلردی . مع مافیله ، طب عثمانی بومدرسه لرك تأسیسندن اوللری ده موجود ایدی . فاتح سلطان محمدخان حضرتلری زمانندن قاله بعض آثار طیبه وتاریخیه دخی بوکا شهادت ایله مکده در .

رجال علمیه دولندن صاییلان رؤسای اطبا هم امور طیبه یه نظارت ، هم ده طبابت مقام معلا ی خلافته مواظبت ایله وظیفه دار ایدیلر ؛ الله بولتان آثار طیبه دن بو ذوات کرامک پک بیوک ومستتنا مواقع احراز ایلدکلری ومملکتک احوال صحیه وترقیات علمیه وقیه سنه فوق العاده خدمت ایده کلدکلری وبویارارلقلردن دولایی هر زمان سلاطین عظام حضراتنک مظهر الطاف وتقذیرات خسروانه لری اولدقلری مستبان اولنقده در .

طبابت عثمانیه نك بودورلرنده برچوق اطبا ومؤلفین یتشمش ، بروسلی عمرشفائی ، (ابن سینا) نك مشهور « القانون » نی استادی رئیس الاطبا کاتب زاده محمد رفیع افدینک تشویقیله بتمامها ترکیه یه ترجمه ایدن توقادلی طیب مصطفی بن احمد ، طبدن « دستور » نامیله برقاچ بیك صحیفه لوق جسیم بر اثر تألیف وترتیب ایدن حاجی عباس وسیم ودها برچوق معروف ومشهور اطبای عثمانیه هپ اومدرسه لرده تحصیل کمال ایتشلرددر .

*
**

سمدیکی مکتب طیبه شاهانه نك ایلك اساسی جد امجد حضرت خلافتپناهی سلطان محمود خان عدلی حضرتلرینک دوره سلطنتلرنده قورولمشدر . شویله که :

صدر روم ایلی و سر طیب جناب پادشاهی مصطفی بهجت افندی مرحومک اوچنچی دفعه اوله رق حکیم باشلیق مسند عالیسنی احراز بیوردقلری هنکامده شهزاده باشی جوارنده عجم اوغلی قولغی دینیان محله یاقین طلومبه جی باشی قوناغی نامیله معروف بیوک . قوناغده ۱۲۴۲ سنه هجریه سی شعبان المعظمده درت صنف اوزرینه مرتب « طبخانه عامره » عنوانیله بر مکتب طیبه کشاد بیورلمش و باشقه بر یردهده آریجه بر « جراحخانه » تاسیس بیوریه رق ایکیسندهده غریبه تحصیل قون طیبه و جراحیه به بذل مقدرت ایتمش اولان اطبا و معلملر طرفندن اجرای تدریساته باشلانلشدر . بو مکتبک تاسیسندن مقصد عالیلری نه اولدیغنی جتمکان مشارالیه حضرتلری شو جمله بلیغه شهریارانه لرلیله اعلان و ایضاح بیورمشلردر :

« کَرَک عساکر شاهانه من و کَرَک ممالک محروسه من ایچون اطبای حاذقه یتشدریمکه عاجلاً احتیاجیز اولدیغندن شمدی بر طرفندن محتاج اولدیغمز اطبایی یتشدیروب خدمات لازمهده استخدام و دیگر طرفندن دخی فن طی کاملاً لسانمه آلوب کتب لازمه سنی ترکیه اوله رق تدوینه سعی و اهتمام ایتلی یز . »
بومکتبدن یتشدریلن اطبا خدمت عسکریه به ویرایشلردر .

عثمانیلر آره سنده صنعت طبابتک ترقی ایتسی و یکی بر فن طب عثمانی وجوده کلینی فوق العاده آرزو بیوران جد امجد حضرت خلافتناهی طابه و معلمینی تشویق ایچون امتحانلرده ابراز مائز لیاقت و اهلیت ایدنلره « وسطی نبضه باقق طریقی ایما و اشارت ایدن بر صورت ایله قلب شکنده کوشدن و آلتوندن مصنوع نشانلر اعطا و احسان » بیورلردی .

بالآخره طبخانه عامره غلطه سرای هایوننه نقل ایدلشدر .

۱۲۵۴ سنه سنده غلطه سرایه بعض علاوات و تعمیرات اجراسیله آوروپادن یکی آلات و ادوات حکمیه و جراحیه و معلملر کتیردلمش، اوسنه نهایتده طبخانه و جراحخانه برلشدریلدرک جتمکان و مغفور مشارالیهک نام نامی هایونلرینه نسبتله « دارالعلوم الحکمیة عثمانیه و مکتب طیبه عدلیه شاهانه » عنوان مباحاتیله توسیم ایدنش و ۱۲۵۵ سنه سنده مکتب نامنه رسمی مهر حک ایتدیریلدرک سر طیب جناب جهانبانی « عبدالحق منلا » به تودیع و اعطا بیورلشدر .

بو آره لق مکتب طیبه شاهانه به « امراض داخلیه و سریریات داخلیه و خارجیه معلی » تعیین ایدیلن دو قنور (برنار) ک طب عثمانیه ایفا ایلدیکی اهم خدمات سلطان عبدالمجید خان حضرتلرینک زمان سلطنتلرینه تصادف ایدر . مکتبک انتظام

وتدریساتجه حائر اولدینی ترقیات ۱۲۵۹ سنه سنده ایلک دفعه اوله رق حضور پادشاهیده اجرا ایدیلن امتحان عمومیده مظهر تقدیر جزیل اوئش واکمال تحصیل ایلینله علوم وفنون طیه دن « دو قوتورلق » وعلوم اسپنچیاریدن « استادلق » عنوان مفخرتیه ایجاب ایدن دیپلومه لر توزیع واعطا و او سنه نشئت ایدن اطبانک اوچنه رتب قلمیه دن مناسب رتبه لر ، اون ایکیسنه میرآلیلق وقائمقاماق ، اوتوز برینه بیکباشلیق ، اون بشنه یوزباشلیق رتبه لری توجیه واحسان وصیرمه لی البسه لر اکسا وبوجهله طبابت مملکتک قدر ومنزلتی اعلا بیورلمشدر .

دوقوتور (برنار) دن صوکره ، فنون طیه نك هر قسمنده اختصاص تام حاصل ایتمش اطباء عسکریه یتشدیرمک اوزره ۱۲۶۲ سنه سنده ویانه دن دوقوتور (اسپنچر) جلب بیوریلهرق « مکتب طیه عدلیه شاهانه معلم اولی » عنوانیه استخدام ایدلش ، مؤخرآ ویانه لی (ریفلر) وتشریح معلمکننده (پاربولق) کبی مهره اطباء تعین ایدلش و بیوک عالیارکک بیوک الماریده ، آرزوی مؤسس عالیسی وجهله ، طبابت عثمانیه نك نائل ترقیات ولسان مملکت اوزره تدریس اولنه بیله جک بر طب عثمانی نك تأسسیاب اولمشدر . تاریخ طبمزه شرفبخش اولان بومعلمین تخترمه یه آرزمان صکره عده بکلر ، انطوان قالیالر ، قرعلی عزیز بکلر ، استفناکی قسطنطن کبی اطباء عثمانیه ده التحاق ایدرک مساعی طیه آرتدجه آرتمشدر .

بوآندن اعتباراً مکتب طیه شاهانه کرك امور عدلیه طیه ، کرك مداوات خلق جهتدن عموم طبابت عثمانیه نك مرجع رسمیه سی طائمش وفنون طیه نك ولایات وایالات عثمانیه ده دخی تعمیم فوآندی ایچون خدمتدن معضو قالمق وایتمام تحصیلدن صوکره مملکتلرینه عودت ایدرک اجرائی طبابت ایلک اوزره ایالات ، الویه وقضالردن مستعد ، ذکی و۱۳ ایله ۱۸ یاشلری آره سنده ایکی اوچ اقدینک پدر ومادرلرینک رضالریله مکتب طیه شاهانه یه تحصیله کوندرالمی ولایه عظامه تعمیماً امر وازبار بیورلمشدر .

بو تاریخدن اعتباراً مکتب طلبه سی ایکنجه دفعه امتحان ویردکلی کبی درسعادته اجرائی صنعت ایدن اسلام وخرستیان عموم ابه لرك مکتبه دوام ایله تحصیل صنعت ایلیه رك دیپلومه آللمی ده تحت قراره آلمشدر .

۱۲۶۴ ده بک اوغلی حریق هائلنده مکتب بناسنکده قسماً یانمسی اوزرینه مکتب موقه خمیره خانه قشله هایوننه نقل ایدیلهرک اوراده تدریساته دوام ایدلش ایسه ده واحیفاکه بو حریقده مکتبک محصولات قیه سنندن اولان برچوق قیود وآثار ، دفاتر وآلات وادوات حکمیه ده بنا ایله برابر یانمشدر .

۱۲۶۵ ده مکتبه مربوط اولوق و آیده بر کره نشر اولوق اوزره جریده و قایع طیه
تأسیس ایدلمشدر .

۱۲۶۸ ده فرانسه اطباء معروفه سندن معلم (فووله) بلا معاش مکتبه تعلیم
طبایه طالب و راغب اوله رق طبایب عثمانیه اونودناز یادکار لر بر اقمش و بوکونکی اطباء
حاذقه مزک بر قسیمی بوغیور معلمک زیر تربیت و تدریسنده یتشمشدر .
ارزوی عالی مؤسی اوزره ترکیه تدریس فنون ایده بیله جک اطباء مقتدره
عثمانیه تک یتشمسی ایچون فنون طیه السنه غریبه دن ترکیه یه نقله باشلانیش وقعه
نویس لطفی افندی دخی بو ترجمه لک اصلاح و تصحیحنه مأمور اولمش ، حاجی عارف
افندی ایله شوقی افندی دخی مکتبک ترکیه معلمکنه تعیین بیورلمشدر . او ائنده
آوروپاده اکیال تحصیل ایدرک عودت ایله دن اطباء عثمانیه دخی مکتبه و امور ترجمه
و تألیفه مأمور اولمشدر .

۱۲۰۱ تاریخنده ظهور ایدن قولرا ائناسنده خبره خانه قشله سی بالایجاب خسته خانه
حاله افراغ ایدیه رک مکتب طیه شاهانه تک صنوف اعدادیه سی کلخانه ده واقع قشله یه ،
صنوف عالییه سی ایسه خاصکویده کی (کرکراوغلی) قوناغنه نقل اولمش و علتک اندفاعندن
صکره مکتب طیه شاهانه تیمور قوده کی قشله هایونه کلشدر .

۱۲۸۲ تاریخنده احمد حللی باشالر ، قریملی عزیز بکلر ، حسین رمزی بکلر ،
امین فهمی لر ، انترانیک و ابراهیم لطفی باشالر ، مختار بکلر ، نوری و لطیف بکلر و سائر
اطباء مقتدره عثمانیه تک یتشدکلری کوروله رک ترکیه اوله رق تعلیم طبابت ایتک و مملکتک
هر طرفی ایچون مقتدر اطباء بلدییه یتشدیرمک مقصد تبعه پروریسیله مکتب طیه مالکیه
شاهانه تأسیس ایدیه رک اوراده بیوک بر شوق و خواهش ایله لسان مادر زاد اوزره
تدریساته باشلانیش و درت سنه قدر سورن تجارب ایله بویولده اجرای تدریساتک ممکن
اولدینی میدان بداهته چیقمنه مبنی ۱۲۸۶ سنه سنده سرطیب حضرت شهر یاری صالح
افندی مرحومک دفعه ثانیه نظارتنده مکتب طیه شاهانه دهه طبابتک ترکیه اوله رق
تدریسی خصوصنه اراده سنیه شرف صدور بیورلمشدر .

ایشته بو آندن اعتباراً بر جوق مقتدر و غیور اطباء عثمانیه تک غیرت و همت مشکل
بر اندازانه لریله یکیدن اصطلاحات فیه و طیه وضع و تأسیس ایدمش ، بر جوق آثار فیه
و حکمییه میدانه قونلش و حکومت سنیه تک تشویقات فیضایض ترقی پرورانه سیله لسان فنی
و طیب عثمانی اوکوندنبری ترقی و تکمیل ایده کلشدر .

صوکره لری هر سنه حکومت سنیه حسابنه آوروپا دارالفنونلر ننده اکیال تحصیل ایتدیریلن

اطبای مقتدره نك مساعیٰ مبرورهٔ فیه لری ، حذاقت و مهارت عملیه لری بوکونه قدربتون مملکتی مستفید ایتکده بولنمشدر .

کلنخانه سریریریات خسته خانه سنک کشادی و آلمانیدان ویتنیغ ، ریدر ، دایکه کبی .تخصص لرك جلیله مکتبدن چیقان اطبایه اوراده لاقول برسنه تطبیقات کوسترلسی ترقیات طیه یه خیلی خدمت ایتمشدر .

۲۴ تشرین ثانی ۱۳۱۹ رسم کشادی اجرا اولنان حیدر پاشاده کی یکی مکتب طیه طبابت عثمانیه نك ذی حیات بر تمثالی اولدینی ایچون بوقدر واسع ووسائط فیه سنی مکمل بر مکتب عالی نك فن طبه ایتدیکی خدمت ناقابل انکاردر . بعد الانقلاب طیهٔ ملکیه ایله عسکریه برلشدیریلهرک و بر چوق اصلاحات و تجدیدات وجوده کتوریلهرک بوراسی الیوم مکمل بر دارالفنون طی حاله کتیراشدر .

طبابت عثمانیه نك بروجه بالا ایضاح اولنان علمی و فنی ادوار تکاملندن ماعدا برده اداری جهتی واردرکه بونک عموم ممالک عثمانیه یه تعلق ایدن صفحاتی صحیه مدیریت عمومیه سنه تخصیص اولنان قسمده واستانبول شهرینه عاند اولانی ده شهر اماتی صحیه مدیریت ، خسته خانه لر ، بیمارخانه لر و تخیرخانه لر کی سرنامه لر آلتنده کی فصللرده کوسترلس اولدیغندن بوراده ایضاح زائد عد اولنمشدر .

۲ - ممالك محروسه شاهانه طبابت بلديه اجراسنه دائر نظامنامه

۷ ربيع الآخر ۱۲۷۸

برنجي ماده مکتب طبيه شاهانه دن وياخود ديار اجنيه مکاتب طبيه سندن ينده اجازتنامه سي اوليان کسنه فن طبابتی ياخود فن مذکور شعباتندن برشعبه سي اجرا ايده ميه جکدر .

ايکنجی ماده کرک فن طبابتده وکرک فن جراحيده اجازتنامه سي اوليان کسنه دووقور عنواتی آله ميه جقدر .

اوچنجی ماده اشبو نظامنامه نك نشر واعلانندن صکره بلاد اجنيه دن ورود ایدن دووقوران ممالك محروسه شاهانه ده اجرای طبابته مآذون اولمريچون اولايديلرنده اولان ديپلومه لرينی مکتب طبيه شاهانه يه کتوروب قيد ايتديره جکدر . فقط متبوعلری اولان دولتك درسعاتده مقيم قنچلار يه لرينه بساپورظلرينی تصديق وامضا ايتديره رک ابراز ايتدکجه قيد اولنه ميه جقدر . ثانياً فن طبابتدن بعض مسائل سؤاليه جزئی امتحان اولنه جقدر . اشبو معاملات بعدالاجرا قابليت تين ايتديکی حاله ابتدا بشيوز غروش اخذ اولنوب بعده يدينه رخصتنامه ويريلاه جکدر .

دردنجی ماده اشبو نظامنامه نك نشر واعلانندن مقدم درسعاتده اجرای صنعت ايتکده اولان جميع دووقوران اطبا وجراحين اجازتنامه لرينی مکتب طبيه شاهانه يه کتوروب قيد ايتديره جکدر .

بشنجی ماده فن طبابتده ياخود صنعت جراحيده دووقور اولوب طشره لرده اجرای طبابت وياخود اجرای صنعت جراحيه ایدن مجموع دووقوران يدلرنده کی اجازتنامه لرينک بر صورتی اکر تبعه دولت عليه دن ايسه مجلس کير اياله واکر اجني ايسه منسوب اولدینی قونسولوسخانه سنه تصديق ايتديره رک والی معرفتيله مکتب طبيه شاهانه نظارتنه ارسال ايده جکدر .

آلتنجی ماده فن طبابتده ياخود صنعت جراحيده دووقور اولان کسنه کندوسی علاج ويره ميه جکدر . فقط رسماً آچيلمش بر اجزاجی دکانی بولنيان محللرده ويره بيله جکدر .

يدنجی ماده بلاد اجنيه ده تحصيل فن قباله ايتمش اولان قابله لر ممالك محروسه ده فن مذکوری اجرا ايده جک اولور ايسه اوچنجی ماده يه تطبيق اولنه جقدر . آنجق

رخصتنامه ایچون یالکز یوز غروش ویره جکلردر . بولردن طشره لرده ابهلك ایدن قاتینلر دخی بشنجی مادهده بیان اولان نظامه توفیق حرکت ایتمکه مجبور اوله جقلردر . سکزنجی ماده قابله قاتینلر منکنه و دیگر ابهلك آلترندن برینی قوللانمسی ورحم مادرده چوجوغنی چورمسی ودلیجه دینلان مهموزلی چاودار کبی قوی التائیر ادویه استعمال و ترتیب ایلمسی هر حالده ممنوعدر .

فصل ثانی

مواد موقته

طقوزنجی ماده اولاً مکتب طیه شاهانه ده اوفیسیه دوسانته [۱] دیو قبول اولان کسینلر اجرای صنعت طبایته ثانیاً سابقاً سر اطبای سلطانی ویا خود مکتب طیه ناظری بولان ذواتک برندن یدلرینه رخصتنامه ویرلمش بولنانلر اجرای طبایته ثالثاً مکتب طیه شاهانه دن خسته خانه لرده و طشره لرده حکیمک مأموریتله استخدام اولنمش اولان کسینلر یدلرنده بولنان رخصتنامه لرینی مکتب طیه شاهانه یه قید ایتدیره رک اجرای طبایته مآذون اوله جقلردر .

اوتنجی ماده اشبو اوچ مرتبه ده بولنان اطبا و جراحین بیوجک عملیات جراحیه اجرا ایدمه جکلردر .

اون برنجی ماده کوچک جراحلقک بر شعبه سنی اجرایه مقام نظارتدن رخصتنامه اعطا اولنانلر ویا خود اردوی همایونلرده جراحلق مأموریتله استخدام اولنانلر کوچک جراحلق اجراسنه مآذون اوله جقلردر . فقط مکتب طیه شاهانه یه کلوب یکیدن بردها قید اوله جقلردر .

فصل ثالث

مواد جزائییه

اون ایکنجی ماده کرک تبعه دولت علیه دن و کرک تبعه اجنیه دن هر کیم اولور ایسه اولسون برنجی وایکنجی ماده لرک خلافتیه حرکت ایدر ایسه ایکی مجیدیه آلتونندن

[۱] اوفیسیه دوسانته دوقتورلقی درجه سنه واره میوب درجه ثانیه ده اجرای طبایته مقتدر اوله رق صحنه خدمت ایتمکه مآذون اولانلردر .

یدی مجیدیه آلتوننه قدر جزای نقدی اخذیله مجازات اولنه جقدر . واکر بتکرارینه وقوع بولور ایسه ویره جکی جزای نقدی ایکی قات اوله جغندن بشقه ایکی آیدن آلتی آیه قدر حبس اولنه جقدر .

اون اوچنجی ماده اوچنجی ودردنچی و بشنجی و آلتنجی ماده لک خلاقه حرکت ایدنلر بر مجیدیه آلتونندن بش مجیدیه آلتوننه قدر جزای نقدی اخذیله مجازات اولنه جقدر .

اون دردنچی ماده سکزنچی و اونچی و اون برنجی ماده لک حکمنه توفیق حرکت ایتمیانلردن اوچ مجیدیه آلتونندن یدی مجیدیه آلتوننه قدر جزای نقدی آله جقدر .

فصل رابع

تمه نظامات

اون بشنجی ماده اشو نظامنامه نك نشر واعلانی تاریخندن اعتباراً مقتضاسی اوچ ماه مرورنده درعیله و بر سنه مرورنده طشره لرده اجازتنامه لی حکیم بولسان یرلرده قویاً دستورالعمل طوتیله جقدر . و اجازتنامه لی حکیم بولنیمان یرلرده دخی حکیم تدارک وارسال ایله بونظامنامه نك سریعاً هر یرده اجرای احکامنه مکتب طیه نظارتی مأمورد .

اون آلتنجی ماده درسعادتده مکتب طیه شاهانه قید اولنمش بولسان جمیع اطبانك بر دفتر اسامیسی بعدالتحریر غزته لر ایله نشر واعلان اوله رق مجموع اجزاجی دکانلرینه برر نسخه سی ارسال و توزیع اولنه جقدر .

اون یدنجی ماده بر سنه خلانده مکتب طیه شاهانه قید اولنان دو قورانك اسامیسی سنه ختامنده دفتر دو قورانه ضم و علاوه اولنه جقدر و بر دو قوراك هنوز مکتب طیه شاهانه قید اولندیقی مجلس طیه طرفندن بالمله اسپنجیارانه بیلدیر یاه جقدر . [۱]

۷ ربیع الآخر ۱۲۷۸

۳ — بدهی اسپنچيارلق صنعتك اجراسنه دائر نظامنامه

۲۲ رجب ۱۲۷۷

فصل اول

اجزاجيلره دائردر

برنجي ماده مکتب طيه شاهانه وياخود اوروپا مکاتبی طرفدن ينده اسپنچيار اوسته سی دیپلوماسی اولمديقه وياخود مکتب طيه شاهانه طرفدن ویرلمش برادئنامه مخصوصی بولمديقه هيچ برکيمسهنک اجزاجی دکانی کشاد ايلمکه و هيچ برعلاج يابمغه وصاعفه صلاحیتی اولمايه جقدر . فقط يدلرنده دیپلومه لری اوليه رقی ايكوز یتش آلی سنی رمضان شريفدن مقدم مکتب طيه شاهانه دن اذننامه ویريله رکه الحاله هذه اسپنچيار دکانی کشاديله اسپنچيارلق ایتمکه بولانلر مستثنا طوتيه جقدر .

ايکنجی ماده براسپنچيار اوسته سی تحریراً اذننامه استدعا ايدر وینده کی سندلر دخی معتبر ومعمول به بولنور ايسه هان اجزای صنعت ایتسنه رخصت ویريله جقدر . فقط ينده کی دیپلومه مکتب طيه شاهانه طرفدن ویرلمش اولمديقی حاله فن اسپنچياری اوزرينه بعض اسله ایراديله امتحان اولنه جقدر .

اوپنجی ماده مکتب طيه شاهانه دن يدلرنده اجزای صنعت اسپنچياریه ایتمکه اذننامه لری بولان اسپنچيارلر بر دفتر مخصوصه قید اولنه جقدر .

فصل ثانی

اجزاجی دکانلری حفته در

دردنجی ماده اجزاجی دکانلرينك عددی محدود دکدر .

بشنجی ماده هيچ بر اجزاجی مکتب طيه شاهانه يه اخبار ایتمکه نه بر اجزاجی دکانی آچه بيله جک ونده محلی تبدیل ایده بيله جکدر و بولرک اشبو اخباری دفتر مخصوصه قید اولنه جقدر .

آلتنجی ماده برقوندو فارماسينك يعنی بر اجزای خانه طاقيله شهرت و عنوانك صاحبي مآزون بر اجزاجی اولمق يعنی ينده شهادتنامه سی بولمق لازمدر .

يدنجی ماده بر اسپنچيار آنجق بر اجزاجی دکاتی اداره ایده بيله جکدر .

سکزینجی ماده هراسپنچیار دکانی آنجق مآذون براسپنچیار اوسته سیله اداره اولنه جقدر .

طقوزنجی ماده یدنده اجزاجی اذنامه سی بولنان هراسپنچیار اوسته سی بلااذنامه برآخر کیمسه یه کندی اسم وشهرتیه اجزاجی دکانی ایشتمیه جقدر .

اوتنجی ماده خدمات عسکریه ده ویاخود خسته خانه لرده مستخدم اولان اسپنچیار لر اجزاجی دکانی طوته میه جقدر .

اون برنجی ماده اوسته چیقان بر اجزاجی شا کردی خدمت ایتش اولدینی دکانلره بیک ذراع دن قریب یرده متضرر اوله بیله جک اوسته نک رخصتی اولدقچه اوچ سنه یه قدر نه دکان آچه بیلیر ونه ده بر دکانی اداره ایده بیلیر .

فصل نانی

اجزاجیاق ایتمکده اولانلر حقنده بعض نظامات

اون ایکنجی ماده بالمله اجزاجی دکانلرنده اهم وایزم اولان بعض اجزا موجود بولمق لازم کله جک وبواجزاتک وکرک جانب اداره طیه دن نسق واحداوزره تعیین اولنان درجه ومقدارینک نظامی اوزره برقطعه دفتری تنظیم قلنه جقدر .

اون اوچنجی ماده هراجزاجی دکاننده جمیع اجزالراوزرلری دقت واهتمام اوزره یافته لی و صنف صنف وضع اولنوب هر نوع فسادادن عاری اوله رق بوزلامش وکالیله محافظه اولنمش اولدینی حالده بولنه جقدر .

اون دردنجی ماده زیاده سمیادن اولان اجزا بشقه جه کلیدی امین وسالم بر محله حفظ اولنه جقدر .

اون بشنجی ماده هراسپنچیار جمیع اجزاء مرکبه نک اعمالی خصوصنده مکتب طیه شاهانه طرفدن قبول اولنان کتاب ترکیات اسپنچیار یه توفیق حرکته مجبوردر .

اون آلتنجی ماده مکتب طیه شاهانه ده مقید ورسا هراجزا خانه ده بولنه جق جدول رسمیده محرر اطبا وجراحین و بیطرلردن برینک امضاسیله محضی اولدقچه هیچ بررچته یاپیلوب ویریه میه جقدر .

اون یدنجی ماده هر نه قدر رچته یاپیلوب ویریلیر ایسه هر رچته یه برنومرو وضع

ایله امور طیبه نظارتی طرفندن صح و امضالی اوله رق ویرلش اولان بردفتره نومروسی نومروسنه قید اولنه جقدر .

اون سکنجی ماده رچته ایله اجزاجی دکانندن یاپیلوب ویریلن علاجلرک آغزی مهرلی اولوب اوزرنده فلان کیمسه ایچون شویله استعمال اولنه جقدر دیو تحریر اولنش یافته سیله ویریه جقدر وداخلاً استعمال اولنه جق علاجلرک یافته لری بیاض وخارجاً استعمال اولنه جق علاجلرک یافته لری ترنجی اوله جقدر .

اون طقوزنجی ماده اسپنچیار هیچ برحاله رچته نك عباره سنی تغیر وتبديل ورچته ده محرر اولان اجزانك مقدارلرینی تزیید وتقیص ایده میه جك ویا خود تحریر اولنش بر اجزانك یرینه دیگر بر اجزا قویه میه جقدر . رچته ده محرر اجزاده سهو وخطا اولدیفنه واقف اولور ویا شهبه ایدر ایسه رچته ده امضاسی بولنان کیمسه یه مطالعاتی اشعار ایدوب تحریراً بر جواب آلدقجه رچته نك حاوی اولدینی اجزایی ترکیب ایدوب ویریه جقدر .

بکرمنجی ماده اسپنچیار هر بر رچته یی اون یدنجی ماده ده بیان اولدینی وجهه مخصوص نومروسیه دفتره قید وبونومرویی رچته نك اوزرینه دخی وضع ایتدکن صکره رچته یی صاحبه اعاده ایده جکدر .

بکرمی برنجی ماده مکتب طیبه شاهانه ده مقید طیب و جراح و بیطرلردن برینك امضاسیله منضی بر رچته اولقسزین هیچ قوی التأثير وعلی الخصوص سمیتلو ادویه ویرمی خاصی اجزاجیلره ممنوع اولدینی مثللو اجزاجیلرک رچته یازوب ویرملری واجرای طبابت ایلری دخی جائز اولیه جقدر .

بکرمی ایکنجی ماده مریض وخسته لردن پاره طومق صدد ومقصدنده اسپنچیار ایله طیب بیننده هرکونه شرکت وایوشمق کلیاً ممنوعدر .

بکرمی اوچنجی ماده اجزاجی دکانندن کلیتی اجزای سمیه صائلسی ممنوع اولوب آتجق معلوم وامین بر کیمسه نك نه یه استعمال ایده جکنه دائر ویردیکی مهمور ومنضی بر علم وخبریه صائیله بیله جکدر .

بکرمی دردنجی ماده امور طیبه نظارتی طرفندن رخصت ویرلیهن ادویه خفیه نك بیع وفروختی ممنوعدر .

بکرمی بشنجی ماده یدلرنده اجرای صنعت اسپنچیاریه اینمکه اذنامه لری اولان

اجزاجیلردن بشقه هیچ کیمسه هیچ برخالده هیچ برهانه ایله پارچه پارچه قوی تاثیر ادویه صائمه جفی مثللو طیب و جراح و بیطر رچته سی دخی یاپوب ویره میه جقدر . اشبو یساق بالخاصه کلیتی اجزا صائان اجزاء طیبه تجارلریه عطار وکوکینر حقنده دخی اجرا اولنه جقدر .

فصل رابع

اجزاجی دکانلرینک نظارت و معاینه لری

یکرمی آلتنجی ماده آلتی آیده بردفعه نظام اوزره بلاتخلف اجزاجی دکانلری نظارت و معاینه اولنه جغدن بشقه فوق العاده اوله رق دخی معاینه و نظارت اولنه جقدر .

یکرمی یدنجی ماده اجزاجی دکانلرینک معاینه و نظارت لری امور طیبه نظارتی طرفندن مخصوصاً نصب و تعیین اولنمش لاقول اوچ مأمور ایله یانلرنده جانب ضبطه دن و معاینه اولنه جق دکان دائره داخلنده ایسه دائره بلدییه طرفندن بر مأمور دخی بولنه جقدر .

یکرمی سکزنجی ماده هراسنچیار نظارت و معاینه سنه مأمور اولان کیمسه لره نظاماً مطلوب لری وجهله دکانلرنده بولسان ادویه و مرکباتی و علاج طبخ ایلدکلری مطبخلرینی و اجزا حفظ ایتمه کلری مغازه و انبارلرینی و درهم و ترازوی و اولچیلرینی و آلات و ادواتی و دفاترینی و الحاصل صنعت اسپنچیاریه اجراسنه دائر جمیع اشیا سنی ارانه آیده جقدر .

یکرمی طقوزنجی ماده اسپنچیارلردن هرکیم اولورسه اولسون اشبو نظامک خلافی اولان موادک بریله متهم اولور و یا خود ماده تهمت یالکمز ظن و تخمینده قایرسه کیفیت معاینه یه مأمور قومیسون جانبندن موقتاً اخذ و ضبط اولنوب اوچ کون طرفنده نظارت طیبه یه رابورطی و یریه جک و نظارت طرفندن دخی بعدالتدقیق اجرای ایجابنه باقیه جقدر .

فصل خامس

اجزاجی شاگردلری حقنده در

اوتوزنجی ماده هرکیم که بلدی اسپنچیار شاگردی اولمق مراد ایدرسه مکتب طیبه شاهانه یه کلوب و جریده مخصوصه قید و تحریر اولنوب بدینه تحریر اولندیغنی مشعر بر قبول نامه و یریه جقدر .

اوتوز برنجی ماده بر اجزاجی شاگردی اوسته اوله بیلیمک ایچسون لاقول آلتی

سنه بر ياخود برقاچ مآذون اجزاجى دكانلرنده شا كردك ايدە جكد ر وبوشا كردلكى مدتى اولان آلتى سنه اوچر سنه اعتباريله ايكي درجه يه منقسم اولوب درجه ثانيه مدتندە يعنى شا كردلكنك دردنجى سنه سندن بدأ ايله فرانس جه وعلم حساب اوزرينه شايان قبول برامتحان ويره جك ومكتب طيبه شاهانده اجزاجيق درسلىرى تعلم ايدە جكد ر .

اوتوز ايكنجى ماده برشا كرد مدتى اولان آلتى سنه يى اكالم ايلدكده اجزاجى اوسته لنى ديپلومه سى آلمق ايجون امتحانى قبول اولنه جقدر وقبوله شايان امتحان ويردكده يدينه مكتب طيبه شاهانده دن اجزاجى اوسته لنى ديپلومه سى ويريله جكد ر .

اوتوز اوچنجى ماده اسپنچيار شا كردلرندن هيچ برشا كرد بردكاندن چيقاجق اولدينى وقته اوسته سنه لاقول اون بش كون مقدم چيقاجغنى خبر ويرمينجه واوسته سى يدندن اذنى مشعر برشاهانده آلمينجه چيقاميه جقدر وشا كردلر اوسته سنه چيقاجغنى اخبار ايلديكنى اثبات ايجون اوسته سندن امضالى برورقه اخذ ايمكه محتاج اوله جغندن اوسته سى ورقه مذكوره يى يكرمى درت ساعت ظرفنده ويرمديكى وياخود مآذونيتنى حاوى شهادتنامه يى اعطا ايلديكى حالده اول شا كرد كيفيت حالى امور طيبه نظارتنه عرض وافاده ايدە جك ونظارت مذكوره طرفندن دخى ايجابنه باقبله جقدر .

اوتوز دردنجى ماده هيچ بر اجزاجى اوسته سى برشا كردى قبولنامه سنى ياخود سائر اجزاجى دكاننده شا كردك ايتمش ايسه اول دكانك اوسته سندن اذنى مشعر شهادتنامه سنى كورمدكجه قبول ايمه جكد ر .

اوتوز بشنجى ماده بر اجزاجى شا كردى اوسته سى راضى اولدقجه آنك دكانندن چيقوب لاقول بيك ذراع دن يقين محله بر آخر اجزاجى دكانه كيدە ميه جكد ر .

فصل سادس

مكتب طيبه شاهانه طرفندن اجزاجيلردن
آله جق رسوم بياننده در

اوتوز آلتنجى ماده مكتب طيبه شاهانده بر اجزاجى شا كردينه اجزاجى اوسته سى ديپلومه سى ويرلدكده ديپلومه رسمى ناميله مكتب مذكور طرفندن بشيوز غروش اخذ اوله جقدر .

اوتوز يدنجى ماده يدلرنده بولنان ديپلومهرى مكتب طيبه شاهانده دن اولمايان

اجزاجی اوسته لرندن اجرای صنعت اسپنچیاریه ایتک اوزره ویریه جک اذننامه ایچون کذلک بشیوز غروش اخذ اولنه جقدر .

اوتوز سکزنجی ماده اجرای صنعت اسپنچیاریه داتراولوب مکتب طیئه شاهانه یه اسرا و تقدیمی لازم اولان هر نوع قونطوراتو وسندات ایچون قیدیه رسمی اوله رق بکرمی بش غروش اخذ اولنه جقدر .

اوتوز طقوزنجی ماده هر آلی آیده بردفعه نظارت و معاینه اولنان اسپنچیار دکانلری مکتب طیئه شاهانه یه الیشمر غروش ویره جکلردر . فقط فوق العاده اوله جق معاینه لری بجاناً اوله جقدر .

فصل سابع

مجازات بیاننده در

قرقنجی ماده اشبو نظامنامه یه مخالف هر نوع حال و حرکت حقننده ذکر آتی وجهله ترتیب جزا اولنه جقدر .

قرق برنجی ماده رخصتسز اوله رق اسپنچیارلق صنعتک اجرایی دکانک قباداسنی واون مجیدیه دن الی مجیدیه آلتوننه قدر جزای تقدی اعطاسنی استلزام آیده جقدر .

قرق ایکنجی ماده اجرای صنعته مأذون اولان اسپنچیارلرک اشبو نظامنامه یه مخالف حرکتلری ظهورنده احکام نظامیه یه مغایر بولنان اشیانک کلیاً ضبطی و بر مجیدیه آلتونندن الی مجیدیه آلتوننه قدر جزای تقدی اخذی و دکانک اوچ آیدن زیاده اولماق اوزره قبادلسی وایک سنه یی تجاوز ایتماک اوزره یدنده بولنان رخصتنامه نک استرداد ی ویدنده بولنان رخصتنامه نک بتون بتون اخذی جزالیه مجازات اولنورلر .

قرق اوچنجی ماده ضرر و زیانی مؤدی اولان احواله متهم اولنلر حققرنده تأدیبات محرره نک اجراسندن بشقه قانون و نظام مملکته توفیقاً ایجاب آیده جک تضمین آتی دخی ایفایه مجبور اوله جکلردر .

قرق دردنجی ماده هر بر ماده حقننده اجرایی لازم کله جک اشبو مجازات متنوعه نک تعیین درجه سی مجلسک رأینه محول اوله جق و مجلس مذکور دخی بوخصوصه ینه مخالف نظام اوله رق ظهور آیدن حرکتک اهمیتتی و مکرر اولوب اولمدیغنی و الحاصل بالجمله اسباب مخففه و مشدده یی پیش نظر مطالعه یه آله جقدر .

قرق بشنجی ماده اسپنچیارلق صنعتك اجراسنه دائر مخالف نظام هر کونه حرکات مجلس طیبه شاهانه به عائد اوله جق و مجلس مذکور دیوان شکنه کیره رک محاکمه مصلحتله ایجابی تقدیرنده ترتیب جزا ایده جقدر .

قرق آلتنجی ماده اسپنچیار اصنافی بهر سنه اوچ تفراعضا انتخاب ایده جنت و بونلر مجلس طیبه اسپنچیارلق صنعتك اجراسنه دائر وقوعو عبولان مذا کراتده بولنه جقدر و اعضای مومی الهم بهر سنه تجدید اولنه جقدر در .

فصل ثامن

تتمه نظامات

قرق یدنجی ماده اجزایاق صنعتك اجراسندن وادویه بهاسندن طولایی ظهور ایدن بالجمله منازعات مجلس طیبه ده رؤیت و محاکمه اولنه جقدر .

قرق سکنزنجی ماده اشبو نظامنامه احکامنه مغایر اولان بالجمله نظامات سابقه فسخ والفا اولنمشدر .

قرق طقوزنجی ماده اشبو نظامنامه نك اجراسنه مکتب طیبه طرفندن نظارت ودقت اولنه جقدر و اشبو نظامنامه شمدیکی حالی اوزره یالکیز در سعادت و توابنده مرعی الاجرا اوله جقدر . [۱]

۲۲ رجب ۱۲۷۷